

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio V. An decimæ debeantur Clericis divitibus aut malis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

dent. l. c. Si denique ex pacto alicui Episcopo, vel Canonico, vel laico, in spiritualibus ministret, susten-

tari ab illo debet, cum quo pactum iniit.

QUÆSTIO V.

An Decimæ debeantur Clericis divitibus aut malis?

SUMMARIUM.

353. *Varia circa hoc opiniones.*
 354. *Ministris Ecclesie etiam opulenti debentur decimæ.*
 355. *Jure etiam Divino & Naturali.*
 356. *Possunt vivere de proventibus Ecclesie, & bona patrimo-*

nialia in profanos usus expendere.

357. *Etiam mala vite Clericis debentur decimæ.*

358. *Possunt illis negari, qui Divina populo non ministrant.*

353 **P**seudoapostoli Hæretici, uti reguli n. 44. negabant, dandas esse decimas Clericis, qui non profiterentur Evangelicam paupertatem. Verum hic error damnatus est ab Ecclesia. Juxta Alexand. Summam Angel. & Rosella, teste Sylvestro V. *Decimæ n. 14. §. octavum.* Clericus habens patrimonium secundum statum suæ personæ recipere potest decimas ut Procurator, in necessitates pauperum vel utilitatem Ecclesiæ expendendas: sed si in proprios usus expendit, Sacrilegium committit: si in malos, incurrit iudicium. Pro qua opinione allegatur *can. ult. 16. q. 1. & can. 7. 1. q. 2.* Verum primus nihil habet, quod ad propositum faciat, ut legenti patebit. Alter intelligi potest ac debet de bonis Ecclesiasticis in

pauperes erogari solitis: ex his enim utique nihil debetur Clericis non egentibus. Ita quoque intelligendus est *can. 1. 1. q. 2.*

Affert. I. Ministris Ecclesiæ, et si divitibus, & ex patrimonio vivere valentibus, decimæ debentur. Ita cum S. Thoma quodl. 6. art. 10. & 2. 2. q. 87. a. 3. ad 1. communis ac certa Theol. & Canon. quam manifestam reddunt illa, quæ n. 30. & 31. produxi: quod enim non est alligandum *os bovi trituranti*; quod *Dominus ordinavit ijs, qui Evangelium annuntiant, de Evangelio vivere*; quod *ij, qui in Sacramentis operantur, quæ de Sacramentis sunt, edunt, & qui altari deserviunt, cum altari participant*; quod *dignus est operarius mercede sua*; quod *nemo militat suis stipendijs*

unquam: hæc, inquam, aliæque, æque de Clericis opulentis, quàm egenis procedunt. Ostendunt enim, propter sacrum ministerium deberi stipendium sacrum: unde sicut creditori diviti solvendum est suum debitum, & operario, quamvis non indigo, sua merces, quia nemo propter divitias, quas aliunde habet, suo jure privatur; ita pariter Clericis, quamvis opulentum patrimonium habentibus, ex redditibus Ecclesiasticis debetur stipendium propter obsequia, quæ Ecclesiæ & fidelibus impendunt.

355 Hinc admittendum non est, quod Moneta *c. 7. n. 40.* absolute asserit, Ministris sacris non indigentibus decimas non deberi Jure Divino aut Naturali. Ubi tamen subdit: *tunc saltem, cum indigent, & quoad substantiam, Jure Divino & Naturali deberi etiam post legem Evangelicam.* Quod enim etiam non indigis debeantur Jure Divino tam naturali quàm positivo, quoad substantiam & quantum requiritur ad congruam sustentationem, certum omnino esse videtur, cum id evincant SS. Scripturarum effata, quæ *l.c.* recensui. Unde nulla vel consuetudine vel præscriptione induci potest, ut Clericis Beneficiatis non indigis nihil debeatur.

356 Pariter admittendum non est, quod post Decium aliòsque paucos tradit Bernardus van Espen *p. 2. Jur. Eccles. tit. 3. c. 5.* Beneficiarios, si ex suo patrimonio vivere va-

leant, non posse ex proventibus suæ Ecclesiæ sua necessaria accipere, parcendo proventibus patrimonij, eòsque consanguineis non pauperibus relinquendo, aut in alios usus profanos expendendo: ubi *num. 21.* sic ait: *revera tanta in Canonibus & dictis SS. PP. apparet pro hac sententia evidentia, ut credibile non sit, contrariam sententiam ab aliquo assertam fuisse, nisi postquam seculo duodecimo intrarunt Doctores, quorum plures magis proprio judicio & rationi naturali, quàm Canonum & Patrum auctoritati innitentes, eam opinionem sustinere ceperunt.* Addit *num. 24.* Doctores Scholastici nimis carnaliter & mercenarie considerasse videntur hæc verba Apostoli: *quis militat suis stipendijs unquam? quis plantat vineam, & de fructu ejus non edit?* Quæ censura nimis carnalis & mercenaria est, immeritò serviens recentiori Lovaniensis Scholæ rigori, malèq; despiciens Theologos & Canonistas, qui uno ferè ore tradunt, posse opulentos Clericos, servato patrimonio, ex redditibus Beneficij vivere. Eminent inter ipsos S. Thomas *2. 2. q. 135. art. 7. ad 3.* Innocentius IV. Panormitanus, Felinus, Archidiaconus, Hostiensis (qui ait, hoc doceri ab omnibus) Joannes de Fano, ac Hugo, quos citant & sequuntur Fagnanus, Navarrus, Cajetanus, Covarruvias, Sylvester, Dominicus Sotus,

ac passim alij. Unde malâ fide ait, à Fagnano referri *nonnullos recentiores Canonistas*: velut *nonnulli* sint, qui sunt propè omnes, aut inter *recentiores* numerandi sint, Doctor Angelicus, Innocentius, Archidiaconus &c. Effata Patrum, quæ ex Gratiano colligit, magnòque hiatu effert, quomodo intelligenda sint, discere potuit ex Navarro *tr. de redditibus Ecclesiast. in fine.* Covarruvia *s. 1. de Testam. n. 3. & 4.* & S. Thoma *cit. art. 7.* qui in illis non viderunt eam, quam ipse, evidentiam.

357 Assert. II. Debentur Clericis decimæ, etiamsi sint malæ vitæ. Patet ex *c. 26. h. 1.* ubi cum dictum esset, quòd laici *nonnulli etiam vitam Clericorum tanquam abominabilem detestantes decimas eis ob hoc subtrahere non verentur*, subditur: *Prætextu verò nequitia Clericorum nequeunt eas (nisi quibus ex mandato Divino debentur) pro suo arbitrio erogare: cum nulli sit licitum aliena cuiquam concedere præter Domini voluntatem.* Hunc textum Hostien. & Sylvest. *l. c.* intelligunt de peccatis solum occultis, unde ajunt: *sit tamen (Clericus) non servit Ecclesia, ut debet, vel sit notorius fornicator, laicus ei decimas solvere non tenetur, sed proximo Superiori, qui debet illas in utilitatem illius Ecclesie convertere.* Hoc tamen durum esse meritò dicit Turrecr. *in c. ult. 16. q. 1. n. 8.* Imò absolutè falsum est:

tum quòd damnata est à Concil. Constant. propositio Wicleffi, dicentis, liberum esse fidelibus negare decimas malis Sacerdotibus: tum quòd laicorum non est judicare Clericos, & jura ipsis negare ante sententiam Judicis Ecclesiastici: tum quia decimæ non dantur propter bonitatem vitæ, sed propter servitium, & idcirco si Clerici Divina ministrant, ut debent, eorum malitia alios non liberat à debito decimarum; sicut à mercede solvenda operarijs & famulis non liberant mali horum mores; justum namque est, ut ait S. Gregor. *relat. c. 45. 12. q. 2.* ut illi consequantur stipendium, qui pro tempore suum commodare reperiuntur obsequium. Tum denique, quia aliàs etiam laicis, quibus decimæ in feudum concessæ sunt, negari possent, si improbi sunt; quod nemo laicorum concesserit: Ex dictis confectarium est, quod ait Rebuff. *q. 7. n. 16.* decimas Clericis deberi, etiamsi eas in malum usum convertant: quamvis enim tunc iudicium sibi manducant & bibant, ut dicitur *Can. Clericos 6. 1. q. 2.* habent tamen jus eas exigendi, eoque propter malum usum privari nisi à legitimo suo Judice non possunt.

Assert. III. Parochis aliisque Ministris sacris possunt negari decimæ, si officio suo desint, & Divina populo non ministrant. Sic Butrio aliique *in c. 2. de Ord. Cognit. Paul. de Castr. vol. 1. consil. 38.* Panor. *in 6. fin.*

c. fin. de Paroch. Hof. h. t. Gem. & Franc. in c. 1. §. fin. de rest. spol. in 6. Lopus alleg. 66. n. 7. & 8. Ripa tit. de Consuet. res. 1. à n. 15. Wames. tom. 1. consil. 206. n. 7. alii que. Ratio patet: quia sicut qui servit altari, vivit de altari, ita qui eidem non servit, de eodem non vivit. Neque debentur Clero decimæ, nisi propter Ministerium sacrum: qui ergo hoc non impendant, jus illas petendi non habent. Notant tamen cit. DD. non posse illas à Parochianis propria auctoritate retineri, sed solum excipiendo in iudicio, seu reconveniendo. Vicissim, ait Moneta l. c. n. 37. cum Navarro, ac alijs, non potest Parochus propria auctori-

te negare Sacramenta ex eo, quòd sibi non solvantur decimæ, nisi id notorium sit. Verùm distinguendum est inter personas: tametsi enim aliqui vel multi ex communitate eas ex notoria contumacia non solvant, illis tamen, qui solvunt aut nullas debent, negari Sacramenta non possunt: neque apparet, quomodo v. g. filio negari possit Baptismus, si pater eas non solvit. Iis verò, qui ex malitia non solvunt, negari non solum possunt, sed quandoque etiam debent, tametsi notorium non sit crimen, cum propter malum statum non sint capaces ea suscipiendi.

QUÆSTIO VI.

Cui Ecclesie debeantur Decimæ?

SUMMARIUM.

359. <i>Triplex circa hoc dubium.</i>	367. <i>Explicatio diversorum Canonum.</i>
360. <i>Personales qui vis debet, ubi Divina percipit.</i>	368. <i>Pradiales tota debentur Parochiali Ecclesie.</i>
361. <i>Sequela hinc deducta.</i>	369. <i>Divisione Ecclesie facta nova debentur omnes decimæ, quæ intra ejus limites proveniunt.</i>
362. <i>Ratio dubitandi de Pradialibus.</i>	370. <i>Oppositio contra assertionem.</i>
363. <i>Debentur Parochia, intra cujus fines sita sunt pradialia.</i>	371. <i>Solvitur.</i>
364. <i>Solutio oppositionis.</i>	372. <i>Respondetur ad Canones obiectos.</i>
365. <i>Contrarium induci potest consuetudine.</i>	373. <i>Limitationes assertionis.</i>
366. <i>Baptismali an Parochiali Ecclesie solvenda sint decimæ, ambigua questio.</i>	374. <i>De decimis mixtis multiplex dubium.</i>
	X 375. <i>De-</i>